

Business Transfer Gotovo 17.000 tvrtki osnovanih 90-ih danas su zrele za transfer vlasništva

U prijenosu poslovanja uspješno tek 33 posto tvrtki

nastavak sa str. 1

Kako primjećuje direktorica CEPOR-a Mirela Alpeza, opciju da vodstvo preuzme netko od današnjih zaposlenika koji nije iz obitelji, no poznaće biznis, a što je za poslovanje često najbolje rješenje, razmatra tek 19 posto naših vlasnika tvrtki. Slab interes za to rješenje, smatra Alpeza, neće se popraviti dok se država ne počne poput startup programa poduzetnicima dati i potpore za kupnju postojećih poduzeća. Takvi programi vrlo su razvijeni u EU, kaže Alpeza. Za provedbu prijenosa poslovanja u pravilu je potreb-

no više godina, pa je jedan od savjeta CEPOR-a da "nikad nije prerano početi razmišljati o tome". Važno je osigurati edukaciju i stručnu pomoć vlasnicima oko mogućih rješenja za business transfer, ali i sufinciranje njihove realizacije. Iako je riječ o bolnim procesima, zbog čega se o njima javno malo govori, nekoliko poduzetnika podijelilo je svoja iskustva i razmišljanja. Ilija Tokić koji je s bratom stvorio najveći hrvatski prodajni lanac autodijelova Tokić doo najavljuje da kreće odmah iz Nove godine s projektom transfera poslovanja, u suradnji s Deloitteom. Cilj je da kroz tri godine To-

kić do postane dioničko društvo, otkriva Tokić, te pojašnjava kako su djeca u njegovoj obitelji još premlada, pa je već zaposlio tim od desetak stručnjaka koji se educira za daljnji razvoj. Imao je, kaže i "nemoralne ponude" da proda tvrtku, jer ona bilježi snažan rast, samo u ovoj godini prihodi će premašiti 400 milijuna, a dogodine i 500 milijuna kuna, no on želi da tvrtka opstane još sto godina i za to priprema transfer, nakon kojega će ostati u nadzornom odboru. "Ja sam tipičan primjer koji potvrđuje da je transfer izuzetno kompleksno pitanje za obiteljske tvrtke", priznaje Ivan Topčić, vlasnik

TIM Kabela, s kojim je u poslovanje poduzeća uključena i supruga, te dvoje od četvero djece. Dugo se, kaže, pokušava time baviti i što dalje ide, nailazi na sve više nepoznanica. Zato je, smatra Topčić, važno naći mentore, čemu, pak, u Hrvatskoj nismo skloni. Denis Nemčević prije dvije godine preuzeo je, nakon iznenadne smrti oca, vođenje obiteljske tvrtke Spider grupa. Sve bi prošlo teže da otac nije imao osjećaj za pripremu business transfera, kaže Nemčević, dodajući da je obitelj intezivno i konstantno uvodio u posao. Najteža je, kaže nakon svega, bilo prvi pola godine, no firma je izgrađena na zdravim temeljima i uživala je ugled, pa je i zadražala povjerenje kod dobavljača, banaka i klijenata. Durđica Zagorec s navršenih 55 godina već je obavila business transfer. Posao u tvrtki Biovitalis koju je pokrenula 1991. i koja zapošljava 10 radnika prepustila je jednoj od dvije kćeri. Druga, kaže, nije imala interes, no sam prijenos nije trajao od danas do sutra, nego gotovo pet godina. Prnjenos je odradila, kaže, prije dvije godine i više ne dolazi u tvrtku. Na dispoziciji je za tehničke detalje, no jako je bitno, poručuje Đurdica Zagorec, dati povjerenje onome koga si odabrali. Ona se, pak, okrenula hobijima i novoj edukaciji, a izdala je i knjigu.

450

tisuća
tvrtki

s dva milijuna
zaposlenih
godišnje u
EU provodi
transfer

Ponuda SDP-a

Nude mjesto
mandatara
Boži Petrovu

Predsjednik SDP-a Zoran Milanović MARKO PRPIĆ/PIXSELL

Predsjednik SDP-a Zoran Milanović u srijedu je uputio otvoreno pismo Mostu u kojem ih poziva na nastavak razgovora te ističe kako je spremam razgovarati o lideru Mosta Boži Petrovu kao budućem mandataru. SDP je, kaže Milanović, stava kako HDZ nije ispunio uvjete koje je definirao Most te da su implicitno odbili mogućnost tripartitne vlade s Mostom i Koalicijom Hrvatska raste. "Nisu nedvosmisleno prihvatali prijedlog Mosta o nestranačkom mandataru. Naprotiv, čelnik HDZ-a, gospodin Tomislav Karanmarko, u svojoj izjavi nakon spomenute odluke Mosta ostavio je mogućnost da i on bude mandatar", navodi se u pismu. Cijeneći poziv Mosta za daljnje razgovore i moguću suradnju s Koalicijom Hrvatska raste iz SDP-a ponavljaju kako su pretodnih dana u svim komunikacijama naglašavali spremnost nastavka razgovora s Mostom oko traženja rješenja za tu situaciju.

"DJECA SU JOŠ PREMLADA PA JE CILJ DA KROZ TRI GODINE TOKIĆ D.O.O. POSTANE DIONIČKO DRUŠTVO
Ilija Tokić
Tokić d.o.o.

"TRANSFER JE KOMPLEKSNO PITANJE, VAŽNO JE NAĆI MENTORE ĆEMU U HRVATSKOJ NISMO SKLONI
Ivan Topčić
TIM Kabel d.o.o.

"SVE BI PROŠLO TEŽE DA OTAC NIJE IMAO UROĐEN OSJEĆAJ ZA BUSINESS TRANSFER
Denis Nemčević
Spider grupa d.o.o.

"PRIJENOS NIJE TRAJAO OD DANAS DO SUTRA, NEGOTIVO PET GODINA
Durđica Zagorec
Biovitalis d.o.o.

Opći pad burze vuče prema dnu i Hrvatski telekom

Sedmodnevni pad Niska likvidnost i padajući trend tržišta rezultirali negativnom serijom 'narodne dionice'

SLAVKO MIĐOR/PIXSELL

U sedam dana dionica pala 2,8 posto

Opća apatija na tržištu koja sve manje ima veze s pokazateljima poslovanja kompanija, ali i općim makroekonomskim uvjetima dovela je do činjenice da dionica Hrvatskog telekoma (HT) već sedmi uzastopni dan gubi na vrijednosti. Cijena se u srijedu na Zagrebačkoj burzi zaustavila na 141,50 kuna čime je u odnosu na dan ranije oslabila za 0,1 kuna.

U posljednjih sedam dana HT je na burzi izgubio 2,8 posto vrijednosti dok je indeks CROBEX u istom razdoblju pao 1,3 posto. Osim toga, dionica s najviše vlasnika u zemlji sve je bliže rekordno niskoj ci-

jeni od 139 kuna postignutoj 9. listopada. Brokeri Zagrebačke banke ističu kako je dionica krajem kolovoza probila svoju prijašnju točku podrške na razini od oko 150 kuna i od tada se kreće u rasponu 140-150 kuna pri čemu je u javnoj dražbi CERP-a održanoj 7. prosinca ostvarena prosječna cijena od 145,6 kuna s prometom od 72,3 milijuna kuna.

"Pad zadnjih dana ne smatramo značajnim niti specifičnim za ovu dionicu jer se odvija u razdoblju općenito niskog prometa i padajućeg trenda cjelokupnog tržišta, mjerenog indeksom CROBEX", navode iz Zagrebačke banke. Pi-

tanje je koliko je HT na ovim cijenovnim razinama povoljna kupnja, ako se promotre najosnovniji fundamentalni pokazatelji.

Prema podacima portala Moje dionice, odnos cijene i zarade (P/E) trenutno iznosi 10,16 i nešto je povoljniji nego godinu ranije kada je iznosio 10,19. Zarada po dionici popeća se s lanjskih 13,90 na 13,93. Međutim, na ovakvom tržištu fundamenti sve manje znače, upozoravaju analitičari. Dionica HT-a trenutačno dijeli sudbinu cijelog tržišta, na kojemu vladaju posvemašnja nezainteresiranost i sukladno tome nelikvidnost, ocjenjuje Ro-

man Rinkovec, investicijski savjetnik u Credosu. "Trenutačno nije pitanje da li je HT ili bilo koja druga perjanica naše burze fundamentalno podcijenjena ili nije, već kada će zakon ponude i potražnje promjeniti smjer. U onom trenutku kada prvenstveno jači igrači procjene da je došao trenutak za kupnju, HT ili bilo koji drugi sličan burzovni primer odraditi će svoje", smatra Rinkovec.

U Zagrebačkoj banci kažu kako je pad tržišta, uključujući dionicu HT-a, započet tijekom ljeta kada je narasla averzija prema riziku, a posebno prema tržištima u nastajanju. tp